

Sygn. akt II BP 8/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Bogusław Cudowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Myszka

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa E. M.

przeciwko J. D.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Spółecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 października 2011 r.,

skargi pozwanego o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Okręgowego w T. z dnia 25 lutego 2010 r.,

1. odrzuca skargę na zawarte w zaskarżonym wyroku postanowienie o kosztach postępowania przed sądem II instancji,

2. stwierdza niezgodność z prawem zaskarżonego wyroku w części odnoszącej się do prawidłowości wyliczenia zasądzzonego odszkodowania,

3. w pozostałym zakresie oddala skargę.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w T. IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 25 lutego 2010 r. oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego z 13 października 2009 r., którym zasądzono od pozwanego na rzecz powódki 2.133,33 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od 24 sierpnia 2007 r. do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie powództwo oddalono. Sąd Rejonowy zniósł między stronami koszty procesu oraz nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa 982,85 zł tytułem kosztów sądowych.

Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku stwierdził przede wszystkim, że pozwany upatrywał ciężkiego naruszenia przez powódkę jej obowiązków pracowniczych w: 1) zaniechaniu przeksięgowania przychodów i kosztów za 2006 r. na wynik finansowy Firmy Handlowej „F.” – M. C., 2) niedopełnieniu obowiązku złożenia deklaracji PIT-11 do US na nazwisko R. Z. i E. P., 3) braku wprowadzenia do rejestru sprzedaży VAT faktur sprzedaży FH „F.” – M. C. za okres od października 2006 r. do maja 2007 r. W ocenie Sądu Okręgowego w zakresie pierwszej okoliczności, fakt, że powódka zapomniała dokonać wspomnianego przeksięgowania, nie stanowił ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych (art. 52 § 1 pkt 1 k.p.). Gdyby bowiem powódka miała świadomość, że poprzez wskazane zaniechanie dopuściła się ciężkiego naruszenia swoich podstawowych obowiązków, to z pewnością nie złożyłaby zeznań obciążających siebie. Sąd podniósł także, że biegły z dziedziny księgowości potwierdził, iż przeksięgowanie kont wynikowych jest czynnością techniczną, stanowiącą element zamknięcia ksiąg rachunkowych na koniec roku obrotowego i nie ma skutków karnych przewidzianych w art. 77 ustawy o rachunkowości. Tym samym uznano, że powódka naruszyła swoje podstawowe obowiązki, ale nieumyślnie – wskutek zwykłego niedbalstwa – co mogło uzasadniać najwyżej wypowiedzenie umowy o pracę. Sąd Okręgowy podkreślił, że dwa miesiące od rozwiązania umowy z powódką, pozwany nadal nie dokonał odpowiedniego przeksięgowania, co jest dowodem na to, że czynność ta nie było wcale dla niego szczególnie ważna. Poza tym niedokonanie tej czynności przez powódkę nie spowodowała szkody w majątku pozwanego. W zakresie

niezłożenie deklaracji PIT-11 Sąd ustalił, że obowiązek ten nie spoczywał na powódce. Podobnie oceniono trzecią okoliczność, która miała uzasadniać dyscyplinarne zwolnienie – brak wprowadzenia do rejestru sprzedaży VAT faktur sprzedaży. Również w tym przypadku ustalono, że czynności te nie należały do obowiązków powódki.

Pozwany złożył skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem wskazanego wyroku Sądu Okręgowego w T. z 25 lutego 2010 r. W skardze wyrokowi zarzucono naruszenie: art. 52 § 1 pkt 1 w związku z art. 100 § 1 i § 2 pkt 4 k.p. poprzez przyjęcie, że zachowanie powódki polegające na niewykonywaniu obowiązków samodzielnej księgowej wynikających z przepisów ustawy o rachunkowości nie stanowiło ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych.

Ponadto wskazano na naruszenie:

1) art. 4 ust. 1, art. 4 ust. 3 pkt 2, pkt 4, pkt 5, art. 5 ust. 1, art. 12 ust. 2 pkt 1, art. 14 ust. 1, ust. 2, art. 16 ust. 1, art. 18 ust. 1 pkt 2, pkt 3, art. 18 ust. 2, art. 23 ust. 2 pkt 1, pkt 4, art. 23 ust. 4, art. 24 ust. 1, ust. 2, ust. 3, art. 23 ust. 4 pkt 1, pkt 2, art. 24 ust. 5 pkt 1, pkt 2, art. 52 ust. 1, art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 ze zm.), art. 24 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 ze zm.),

2) § 2a rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 maja 1996 r. w sprawie sposobu ustalania wynagrodzenia w okresie niewykonywania pracy oraz wynagrodzenia stanowiącego podstawę obliczania odszkodowań, odpraw, dodatków wyrównawczych do wynagrodzenia oraz innych należności przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz.U. z 1996 r. nr 62, poz. 289 ze zm.) poprzez błędne wyliczenie odszkodowania za 2 dni czerwca w taki sposób, że miesięczne wynagrodzenie powódki liczone jak ekwiwalent za urlop zostało podzielone przez 30 zamiast przez współczynnik, o którym mowa w § 13 ust. 2, a także pomnożone zostało przez liczbę dni kalendarzowych zamiast liczby dni pracy, (Sąd $(2.000:30) \times 2+2.000=2\ 133,33$; rozporządzenie $(2.000:21) \times 1+2.000=2.095,24$),

3) § 13 ust. 2 wskazanego wyżej rozporządzenia poprzez niezastosowanie współczynnika, o którym mowa w § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz.U. z 1997 r. nr 2, poz. 14 ze zm.).

Ponadto skarżący wskazał na naruszenie przepisów postępowania, tj. 1) niewłaściwe zastosowanie art. 100 k.p.c. w wyniku błędnego wyliczenia proporcji kosztów sądowych pozwanego i w konsekwencji naruszenia § 2a rozporządzenia z dnia 29 maja 1996 r. 2) art. 278 k.p.c. i powołanie dowodu z opinii biegłego w celu ustalenia treści powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

W ocenie skarżącego wyrok Sądu Okręgowego z 25 lutego 2010 r. jest niezgodny z art. 52 § 1 pkt 1 w zw. z art. 100 § 1 i § 2 pkt 4 k.p. w zw. z: art. 4 ust. 1, art. 4 ust. 3 pkt 2, art. 4 ust. 3 pkt 4, art. 4 ust. 3 pkt 5, art. 5 ust 1, art. 12 ust 2 pkt 1, art. 14 ust. 1, art. 14 ust. 2, art. 16 ust. 1, art. 18 ust. 1 pkt 2, art. 18 ust. 1 pkt 3, art. 18 ust. 2, art. 23 ust. 2 pkt , art. 23 ust. 2 pkt 4, art. 23 ust. 4, art. 24 ust.1, art. 24 ust. 2, art. 24 ust. 3, art. 24 ust. 4 pkt. 1, art. 24 ust. 4 pkt. 2, art. 24 ust. 5 pkt.1, art. 24 ust. 5 pkt 2, art. 52 ust.1, art.77 ust.1 ustawy o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76 poz. 694 ze zm.) , art. 24 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, a także z § 2a, § 13 ust. 2 rozporządzenia z dnia 29 maja 1996 r. w związku z § 19 ust. 1 rozporządzenia z 8 stycznia 1997 r. oraz z art. 100 k.p.c. i art. 278 k.p.c.

Podniesiono, że szkoda pozwanego wynosi 3.770,94 zł. Z prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego wynikał obowiązek zapłaty powódce zasądzonego odszkodowania, odsetek oraz wpłacenia na konto Sądu Rejonowego w T. zasądzonej od niego kwoty kosztów sądowych.

Wniesiono o stwierdzenie niezgodności z wyżej wymienionymi przepisami całego prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w T. z 25 lutego 2010 r. oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zasadniczym zarzutem skargi było naruszenie, poprzez błędną wykładnię, art. 52 § 1 pkt 1 Kodeksu pracy. Zdaniem skarżącego naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych przez powódkę miało charakter ciężki. W skardze podniesiono też naruszenie licznych (wskazanych) przepisów ustawy o rachunkowości.

Problem powyższy związany jest z dokonaną przez sądy obu instancji oceną rodzaju i stopnia winy powódki. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku problem ten został wszechstronnie przeanalizowany oraz rozstrzygnięty.

Nie ulega wątpliwości, że ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych zachodzi jedynie wówczas, gdy mamy do czynienia z winą umyślną lub winą nieumyślną w postaci rażącego niedbalstwa. Pogląd powyższy jest już od dawna, w pełni i bez zastrzeżeń, akceptowany w doktrynie prawa pracy oraz orzecznictwie Sądu Najwyższego. O stopniu i rodzaju winy nie decyduje więc wysokość szkody lub stopień zagrożenia interesów pracodawcy. Szkada może więc stanowić jedynie element pomocniczy w kwalifikacji naruszenia obowiązków pracowniczych jako ciężkiego.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że ocena ciężkości naruszenia obowiązku pracowniczego zależy od okoliczności indywidualnego przypadku. Ponadto należy także podkreślić, że rozwiązanie umowy o pracę w trybie art. 52 § 1 k.p. jest nadzwyczajnym i najbardziej dotkliwym dla pracownika sposobem rozwiązania stosunku pracy. Z tego powodu ten sposób rozwiązania stosunku pracy powinien być stosowany przez pracodawcę z wyjątkową ostrożnością.

Sąd Okręgowy rozstrzygnął problem braku winy umyślnej (rażącego niedbalstwa) w sposób rzetelny i przekonywujący. W tym stanie rzeczy wszystkie zarzuty skargi związane z błędną wykładnią przepisu art. 52 § 1 k.p. oraz przepisów ustawy o rachunkowości były całkowicie chybione. Można jedynie dodatkowo stwierdzić, że niezgodność orzeczenia z prawem, powodująca odpowiedzialność odszkodowawczą państwa, musi polegać na oczywistej obrazie prawa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2010 r., IV CNP 114/09, LEX nr 603894). Orzeczenie niezgodne z prawem – to orzeczenie niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które

jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 21010 r., IV CNP 95/09, LEX nr 603893). Z tych względów zarzuty skargi okazały się całkowicie nieuzasadnione.

Zasadny natomiast okazał się zarzut dotyczący nieprawidłowego wyliczenia odszkodowania w oparciu o przepisy rozporządzenia wykonawczego. W tym zakresie skarga musiała więc zostać uwzględniona, choć różnica kwot nie była zbyt wielka.

Nie mogły natomiast zostać uwzględnione zarzuty dotyczące błędnego wyliczenia proporcji kosztów sądowych. Bowiern zgodnie z obecnym brzmieniem przepisu art. 424¹ § 1 k.p.c. skarga nie przysługuje na zawarte w wyroku postanowienie o kosztach. Należy też podkreślić, że zaskarżony wyrok oddalił jedynie apelację. Sąd Okręgowy nie rozstrzygał w nim bezpośrednio o kosztach procesu.

W ocenie Sądu Najwyższego nie doszło w sprawie do naruszenia przepisów postępowania poprzez powołanie biegłego.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji wyroku.